

Ocena sytuacji majątkowej przedsiębiorstwa Mercator Medical S.A. przed i w okresie pandemii COVID-19

Angelika Kłoczko

Politechnika Białostocka, Wydział Inżynierii Zarządzania

e-mail: angelika.kloczko1@gmail.pl

Zofia Kołoszko-Chomentowska

Politechnika Białostocka, Wydział Inżynierii Zarządzania

e-mail: z.koloszko@pb.edu.pl

DOI: 10.24427/az-2023-0004

Streszczenie

Artykuł dotyczy ogólnej oceny sytuacji majątkowej spółki Mercator Medical S.A. w okresie przed i w czasie trwania pandemii COVID-19. Ocena została zrealizowana w oparciu o zastosowanie metody badania dokumentów desk research. W pracy poddano analizie strukturę majątku i kapitału przedsiębiorstwa oraz dynamikę zmian w latach 2019-2021. Badane przedsiębiorstwo zajmuje się produkcją dystrybucją medycznych środków ochrony osobistej, m.in. maseczek medycznych i rękawiczek jednorazowych. Uzyskane wyniki pokazały, iż podczas pandemii ogólna sytuacja majątkowa spółki poprawiła się względem stanu przed pandemią. W 2020 i 2021 roku będącym kulminacyjnym okresem w czasie nasilenia pandemii COVID-19 przedsiębiorstwo Mercator Medical S.A. znacznie zwiększyło wartość swojego majątku, jak również poziom jego finansowania kapitałem własnym, a zmniejszyło stopień zadłużenia.

Sowa kluczowe

majątek obrotowy, majątek trwały, wskaźniki finansowe, bilans

Wstęp

Analiza sytuacji majątkowej i finansowej przedsiębiorstwa jest istotnym elementem zarządzania firmą. Identyfikacja i interpretacja zależności występujących pomiędzy aktywami a pasywami danego przedsiębiorstwa umożliwia dokonanie

ogólnej oceny sytuacji majątkowej firmy. W procesie decyzyjnym istotną rolę odgrywa świadomość kadry zarządczej odnośnie do aktualnej sytuacji majątkowej przedsiębiorstwa oraz wyznaczone cele w obszarze majątku, jakie firma ma zamiar osiągnąć w przyszłości. Analiza sytuacji majątkowej firmy dostarcza zarządzającym informacji pełniących istotną rolę w realizacji procesów decyzyjnych dotyczących zdolności przedsiębiorstwa do przetrwania na rynku, konkurencyjności oraz rozwoju. Jest to również sposób monitorowania ewentualnych zagrożeń bądź obszarów przedsiębiorstwa, które są mało efektywne. Na funkcjonowanie przedsiębiorstwa mają wpływ czynniki wewnętrzne i zewnętrzne. Czynniki o charakterze zewnętrznym bardzo często cechują się nieprzewidywalnością i pojawiają się trudności w ocenie prawdopodobieństwa ich wystąpienie czy też skali oddziaływania na organizację. Do takich czynników można zaliczyć pandemię Covid-19. Zjawisko to bardzo silnie wpłynęło na gospodarkę światową i działalność przedsiębiorstw prawie we wszystkich branżach, co bezpośrednio przełożyło się na sytuację majątkową organizacji.

Jako cel pracy przyjęto ocenę sytuacji majątkowej spółki Mercator Medical S.A. przed i w czasie pandemii COVID-19. Wybór przedsiębiorstwa warunkowany był przedmiotem działalności badanej spółki, którym jest produkcja i dystrybucja medycznych środków ochrony osobistej. W czasie trwania pandemii COVID-19, popyt na produkty medycznej ochrony osobistej znacznie wzrósł ze względu na wprowadzone obostrzenia i chęć ochrony zdrowia przez społeczeństwo. Interującym zagadnieniem jest, zatem poznanie sytuacji majątkowej przedsiębiorstwa na przestrzeni lat 2019-2021, obejmujących okres przed i w trakcie pandemii.

1. Ocena ogólnej sytuacji majątkowej przedsiębiorstwa w oparciu o sprawozdanie finansowe

Ugruntowaną pozycję na rynku, satysfakcjonującą sytuację majątkową i zyskowość przedsiębiorstwa można uznać za główny cel działalności. Regularna analiza sytuacji firmy jest jednym z kluczowych elementów zarządzania organizacją. Koordynowanie sytuacji poszczególnych elementów przedsiębiorstwa oraz organizacji, jako całości, jest istotne w osiągnięciu wypłacalności oraz korzyści z prowadzonej działalności [Wędzki, 2009, s. 235].

Niezwykle istotna w zarządzaniu majątkiem przedsiębiorstwa jest weryfikacja i przegląd zmian zachodzących w dokumentach finansowych firmy z uwzględnieniem kształtowania się ich na przestrzeni lat. Sprawozdanie finansowe ukazuje w finansowym ujęciu skutki zdarzeń gospodarczych, jakie miały miejsce w przed-

siębiorstwie w okresie, którego dane sprawozdanie dotyczy [Wołowiec, 2021, s. 43].

Sprawozdanie finansowe jest źródłem informacji będących podstawą do określenie kondycji firmy i przewidywanych kierunków zmian, jakie mogą nastąpić w przyszłości w osiąganych przez organizacje wynikach [Warren i in. 2002, s. 18]. Wysoce istotne jest by informacje zawarte w dokumentach finansowych były rzetelne i przydatne w procesie podejmowania decyzji. Z uwagi na to regulacje zawarte w ustawach bądź innych dokumentach regulujących sprawozdawczość finansową takich jak MSR czy MSSF wyznaczają rachunkowości standardy, by dokumentacja finansowa dostarczała wysokiej, jakości informacji [Tkocz-Wolny, 2016, s. 115].

Podstawą do wnioskowania o sytuacji majątkowej i finansowej przedsiębiorstwa jest między innymi analiza pionowa bilansu. Jej wyniki ukazują udział poszczególnych pozycji bilansu w jego całkowitej sumie bilansowej [Gad, 2015, s. 70], a dzięki porównaniu wyników z poprzednich okresów, możliwe jest wnioskowanie o zmianach, jakie zaszły w sytuacji majątkowej przedsiębiorstwa na przestrzeni lat. Na podstawie uzyskanych danych możliwa jest realizacja procesu decyzyjnego odnośnie dalszego zarządzania majątkiem firmy.

Celem zarządzania majątkiem jest osiągnięcie pożądanej struktury i wartości majątku danej organizacji na co składa się szereg decyzji, w tym również inwestycyjnych [Polaczek, 2006, s. 237], które wraz z decyzjami operacyjnymi i dotyczącymi finansowania należą do kluczowych kategorii decyzji podejmowanych w procesie zarządzania finansami organizacji [Jajuga i Jajuga, 2006 s. 335]. Do dokumentów, na podstawie których możliwa jest ocena i wnioskowanie o sytuacji finansowej oraz majątkowej przedsiębiorstwa należy bilans [Wołowiec, 2021, s. 488]. Aktywa przedstawiają stan posiadania majątku. Majątek trwałe stanowią aktywa trwałe czyli wartości niematerialne i prawne, rzeczowy majątek trwałe oraz finansowe składniki majątku trwałego i długoterminowe należności [Wołowiec, 2021, s. 488]. Majątek obrotowy, który tworzą aktywa obrotowe zapasy, inwestycje i krótkoterminowe należności [Wołowiec, 2021, s. 488] bezpośrednio przyczynia się do wygenerowania zysku.

Regularna analiza kondycji ekonomicznej przedsiębiorstwa jest również bardzo istotna z uwagi na zmienność otoczenia zewnętrznego organizacji. Umożliwia ocenę przedsiębiorstwa na tle prawdopodobnych zmian mogących zajść w otoczeniu firmy. Istotną rolę odgrywa również analiza samego otoczenia i jego oddziaływania na organizację, by przedsiębiorstwo mogło umiejętnie i płynnie dostosować swoją działalność do zachodzących w otoczeniu zmian [Johnson i in. 2017, s. 3]. Pandemia Covid-19 była jednym z czynników występujących w otoczenia ze-

wnętrznym, który silnie wpłyną na działalność wielu przedsiębiorstw z różnych branż, jak również na gospodarkę ogółem.

2. Metodyka badań

Temat został opracowany w oparciu o literaturę przedmiotu oraz sprawozdania finansowe przedsiębiorstwa Mercator Medical S.A. Jest to przedsiębiorstwo produkcyjno-handlowe notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. Mercator Medical S.A prowadzi również międzynarodową działalność, obejmującą dystrybucję produkowanych towarów do krajów ze wszystkich kontynentów. Analiza zmian w majątku oraz kapitałach badanego przedsiębiorstwa została zrealizowana z wykorzystaniem metody desk research [Błoński i Putek Szela, 2018, s. 168]. Do realizacji badań zostały wykorzystane dokumenty finansowe Mercator Medical S.A. a dokładnie skonsolidowane sprawozdanie finansowe za lata 2019- 2021. Ocena zmian w strukturze majątku oraz kapitałach została wykonana z wykorzystaniem wybranych wskaźników finansowych:

- wskaźnika struktury majątku, który umożliwia określenie stopień unieruchomienia majątku [Strzelecka, 2011, s. 710].
- wskaźnik struktury kapitału ukazujący relację między kapitałem własnym a obcymi źródłami finansowania działalności przedsiębiorstwa, co wskazuje na niezależność organizacji od obcych źródeł finansowania i zachowanie autonomii [Strzelecka, 2011, s. 709-710],
- wskaźnik zastosowania kapitału własnego, który pokazują, w jakim stopniu aktywa trwałe przedsiębiorstwa finansowane są przez kapitał własny [Mądra, 2013, s. 269], ukazując tym samym, czy w przedsiębiorstwie zachowana jest złota zasada bilansowa.

Przyjęte do badań wskaźniki finansowe umożliwiły zidentyfikowanie mocnych i słabych stron sytuacji majątkowej i finansowej przedsiębiorstwa. W badaniach wykorzystano również analizę pionową bilansu w celu określenia udziału poszczególnych pozycji w sumie bilansowej i zmian wartości poszczególnych części składowych bilansu. W oparciu o obliczone wskaźniki oraz analizę pionową bilansu, możliwe było wnioskowanie o sytuacji majątkowej i finansowej przedsiębiorstwa przed i w okresie pandemii Covid-19.

3. Wyniki badań

Analiza struktury majątku oraz kapitału przedsiębiorstwa dostarcza wiele cennych informacji o kondycji firmy, jej sytuacji finansowej oraz umożliwia

prognozowanie trendów zmian, jakie mogą nastąpić w przyszłości w danym przedsiębiorstwie. Służy również kadrze zarządzającej, jako podstawa do podejmowanie decyzji odnoszących się do działalności firmy.

Istotną rolę stanowi relacja wartości aktywów trwałych do aktywów obrotowych, którą ukazuje wskaźnik struktury majątku. Wysoka wartość tego wskaźnika, czyli wyższy udział aktywów trwałych względem aktywów obrotowych wiążący się z wartością wskaźnika powyżej 1, identyfikowana jest z wysokimi zdolnościami produkcyjnymi przedsiębiorstwa, a jednocześnie z niższą elastycznością firmy z uwagi na ulokowanie dużej wartości w środkach trwałych, takich jak np. maszyny [Hodun i Żurakowska-Sawa, 2011, s. 85]. Mercator Medical S.A. w 2019 roku posiadało aktywa trwałe o nieco wyższej wartości niż aktywa obrotowe, o czym świadczy poziom wskaźnika struktury majątku o wartości 1,02 (rys. 1). Znacząca zmiana miała miejsce w 2020 roku, w którym poziom wskaźnika zmniejszył się do 0,18. Zmniejszenie wartości tego wskaźnika świadczy o zwiększeniu elastyczności przedsiębiorstwa, czyli większym udziale aktywów obrotowych w bilansie niż aktywów trwałych. Ulokowanie mniejszej wartości środków finansowych w aktywach trwałych nie ogranicza przedsiębiorców w działalności w danym obszarze lecz umożliwia łatwe przebranzowienie. W badanym przedsiębiorstwie zmniejszenie wartości wskaźnika determinowane było znacznym zwiększeniem wartości aktywów obrotowych, w tym należności krótkoterminowych i zapasów. Wzrost wartości tych pozycji w bilansie był skutkiem znacznego zwiększenia popytu na produkty badanej firmy. W 2021 roku wskaźnik struktury majątku wzrósł ponad dwukrotnie względem roku poprzedniego i wyniósł 0,41. Na ten wynik wpływ miało zwiększenie wartości aktywów trwałych oraz zmniejszenie wartości aktywów obrotowych w stosunku do wartości w roku 2020. Wzrosła wartość rzeczowych aktywów trwałych, co mogła wiązać się między innymi ze zwiększonymi potrzebami produkcyjnymi w latach 2020 i 2021, które wymagały odpowiedniego wyposażenia w maszyny.

Tab. 1. Wskaźnik struktury majątku w spółce Mercator Medical S.A. w latach 2019-2021

WSKAŹNIK STRUKTURY MAJĄTKU		
Aktywa trwałe		
Aktywa obrotowe		
2019 rok	2020 rok	2021 rok
195 651/191 060= 1,02	193 793/1 095 519= 0,18	374 352/914 171=0,41

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania finansowego.

Na wartość tego wskaźnika wpływa również rodzaj działalności [Strzelecka, 2011, s. 710]. W przedsiębiorstwach produkcyjnych wskaźnik ten wykazuje zazwyczaj wyższą wartość, zaś w handlowych niższą. Mercator Medical S.A. jest firmą handlowo-produkcyjną, stąd poziom wskaźnika struktury majątku może być zróżnicowany w zależności od intensywności działalności produkcyjnej bądź handlowej w danym czasie.

Struktura kapitału przedsiębiorstwa jest jednym z elementów przekładających się na funkcjonowanie firmy oraz prawdopodobne wyniki. Relacja między kapitałem własnym a obcym powinna być zachowana na poziomie zapewniającym bezpieczeństwo funkcjonowania przedsiębiorstwa. W przypadku gdy wskaźnik struktury kapitału przyjmują wysokie wartości, organizacja odznacza się dużą niezależnością finansową. W przypadku gdy wskaźnik struktury kapitału przyjmują wartość minimum 1, możliwe jest stwierdzenie, iż niezależność przedsiębiorstwa jest utrzymana, ponieważ kapitał własny stanowi minimum połowę źródeł finansowania działalności firmy [Strzelecka, 2011, s. 709]. Spółka Mercator Medical S.A. w 2019 roku swoją działalność finansowała w znacznym stopniu kapitałem obcym. Kapitał własny był prawie dwukrotnie niższy od obcych źródeł finansowania, o czym świadczy wskaźnik struktury kapitału na poziomie 0,53 (tab. 2). Tak wysoki udział kapitałów obcych może świadczyć o problemach w zachowaniu niezależności w działaniach oraz podejmowaniu decyzji przez zarządzających względem zewnętrznych kapitałodawców. W dwóch kolejnych latach sytuacja uległa znacznej zmianie, a kapitał własny był o wiele wyższy od kapitałów obcych. W 2020 roku wskaźnik struktury kapitału wyniósł 4,24 a w 2021 roku 7,99. Badane przedsiębiorstwo posiadało w tym okresie wysoką wartość kapitałów własnych i w 2020 roku korzystała z finansowania obcego w formie kredytów i pożyczek krótkoterminowych w nieznacznym stopniu. Natomiast w 2021 roku Mercator Medical S.A. nie korzystała z kredytów i pożyczek, zarówno krótko jak i długookresowych. W 2020 roku kapitał własny był ponad cztery razy wyższy od kapitałów obcych, a rok później prawie osmiokrotnie wyższy.

Tab. 2. Wskaźnik struktury kapitału w spółce Mercator Medical S.A. w latach 2019-2021

WSKAŹNIK STRUKTURY KAPITAŁU		
$\frac{\text{Kapitał własny}}{\text{Kapitał obcy}}$		
2019 rok	2020 rok	2021 rok
134 460/252 251=0,53	1 043 140/246 172=4,24	1 145 207/143 316= 7,99

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania finansowego.

Jednym z kolejnych elementów, na podstawie których możliwe jest wnioskowanie o kondycji finansowej przedsiębiorstwa jest weryfikacja spełnienia przez firmę złotej reguły bilansowej. Zasada ta jest zachowana gdy aktywa trwałe w całości finansowane są kapitałem własnym [Paździor, 2011, s. 68]. Pozytywnie interpretowana jest wyższa wartość kapitału własnego względem wartości aktywów trwałych. Złota reguła bilansowa jest wyliczana za pomocą wskaźnika złotej reguły finansowej. W badanej firmie w 2019 roku wskaźnik ten wyniósł 0,69 (tab. 3) co jest poniżej prawidłowej wartości tego wskaźnika, który powinien wynosić 1 [Paździor, 2011, s. 68]. Wyliczony wskaźnik sygnalizuje, iż przedsiębiorstwo nie spełnia warunków złotej reguły bilansowej, a w dłuższym horyzoncie czasowym jego stabilność może być istotnie zachwiana. W kolejnym roku nastąpiła znaczna zmiana i wskaźnik ten wyniósł aż 5,38. Kapitał własny był ponad pięć razy wyższy niż posiadane przez firmę aktywa trwałe. Taka wartość wskaźnika interpretowana jest pozytywnie, ponieważ długoterminowe składniki majątku finansowane są przez stabilne źródła. W roku 2021 kapitał własny posiadany przez firmę był ponad trzy razy wyższy od kwoty aktywów trwałych. Na tej podstawie można uznać, iż w 2020 i 2021 roku firmie nie groziło ryzyko finansowe. Wysoka wartość kapitałów własnych względem wartości aktywów trwałych jest również pozytywnie oceniana przez interesariuszy czy pożyczkodawców, którzy na tej podstawie mogli uznać, iż Mercator Medical S.A. nie ma problemów z regulowaniem posiadanych zobowiązań.

Tab. 3. Wskaźnik złotej reguły bilansowej w spółce Mercator Medical S.A. w latach 2019-2021

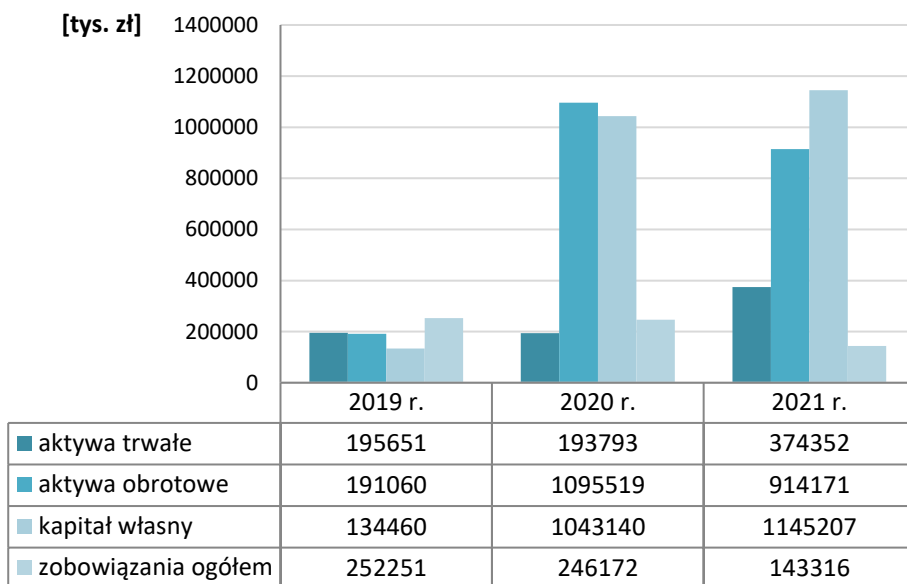
WSKAŹNIK ZŁOTEJ REGUŁY BILANSOWEJ		
<u>Kapitał własny</u>		
<u>Aktywa trwałe</u>		
2019 rok	2020 rok	2021 rok
134 460/195 651=0,69	1 043 140/193 793=5,38	1 145 207/374 352=3,06

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania finansowego.

W zarządzaniu przedsiębiorstwa istotne jest zapewnienie stabilnych źródeł finansowania majątku. Z uwagi na to weryfikacja spełnienia złotej reguły bilansowej jest istotnym źródłem informacji dla kadry zarządczej, które mogą być podstawą do podejmowania decyzji w zakresie majątku firmy, jak również źródeł jego finansowania.

Analizując majątek przedsiębiorstwa warto zwrócić uwagę na udział majątku obrotowego i trwałego oraz źródeł jego finansowania w strukturze bilansu, jak również zmian wartości tych pozycji na przestrzeni lat. Badana spółka w analizo-

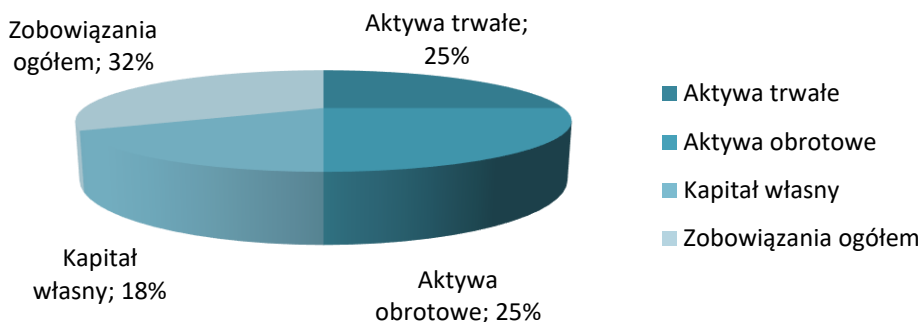
wanym okresie znacznie zwiększyła wartość posiadanych aktywów i pasywów (rys. 1). W 2019 roku aktywa Mercator Medical S.A. wynosiły 386 711 tys. zł, w tym 50,6% stanowił majątek trwały, a 49,4% majątek obrotowy. W 2020 roku suma aktywów przedsiębiorstwa, a tym samym posiadany majątek znacznie zwiększył wartość, wynosząc 1 289 312 tys. zł, na co składał się majątek trwały w wysokości 193 793 tys. zł i znacznie wyższy majątek obrotowy wynoszący 1 095 519 tys. zł. W kolejnym roku wartość majątku spółki Mercator Medical S.A. nieznacznie się zmniejszyła i wynosiła 1 288 523 tys. zł. W dalszym ciągu znacznie większy udział w majątku firmy stanowiły aktywa obrotowe.

Rys. 1. Struktura bilansu spółki Mercator Medical S.A. w latach 2019-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego spółki Mercator Medical S.A. za 2019 r., 2020 r., 2021 r.

W 2019 roku udział procentowy aktywów trwałych i obrotowych w sumie bilansowej (które są tożsame odpowiednio z majątkiem trwałym i obrotowym) był niemalże identyczny i wynosił 25% (rys. 2). Odnośnie do źródeł finansowania majątku w 2019 roku przeważały obce źródła finansowania działalności, wynoszące 32% w relacji do 18% kapitału własnego. Przedsiębiorstwo posiadało więc większe zobowiązania niż kapitały własne, co wynikało między innymi z korzystania z kredytów i pożyczek.

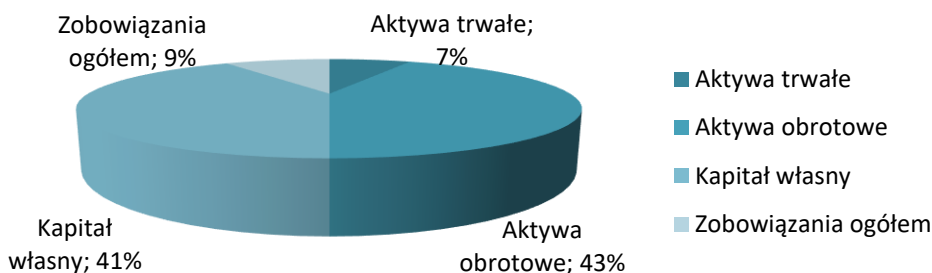

Rys. 2. Struktura bilansu spółki Mercator Medical S.A. 2019 rok

Źródło: opracowanie własne na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego spółki Mercator Medical S.A. za 2019 rok.

W 2020 roku nastąpiła znaczna zmiana struktury majątku (rys. 3). Udział majątku obrotowego znacznie wzrósł i stanowił 43% udziału w strukturze bilansu. Największy wzrost w tej grupie nastąpił w pozycji pozostałe aktywa finansowe i środki pieniężne i ich ekwiwalenty odpowiednio o 5 718% oraz 2 605% względem wartości z roku poprzedzającego. Majątek trwały stanowił jedynie 7% udziału w bilansie. Taka relacja majątku obrotowego do trwałego oceniana jest pozytywnie, ponieważ wysoki udział aktywów obrotowych świadczy o zachowaniu wysokiej elastyczności przedsiębiorstwa i prawdopodobnie łatwiejszym przebranżowieniu w przypadku zaistnienia takiej potrzeby. Warty zaznaczenia jest, iż to aktywa obrotowe przekładają się bezpośrednio na wypracowanie zysku dzięki łatwości ich zbywalności, wymianom czy przemianom. W 2020 roku nastąpiła również znaczna zmiana w źródłach finansowania majątku. Kapitał własny stanowił aż 41% finansowania działalności spółki, zaś kapitał obcy zaledwie 9%. Wpływ na tak wysoki udział kapitału własnego w strukturze bilansu w głównej mierze miał wzrost zysków aż o 1 928% względem stanu z roku poprzedzającego. Ogółem wartość kapitału własnego w 2020 roku wzrosła o 676% w stosunku do roku 2019. Odnośnie zmian w zobowiązaniach, należy wspomnieć, że w 2020 roku przedsiębiorstwo nie korzystało z kredytów i pożyczek długoterminowych. Nastąpił niewielki wzrost zobowiązań z tytułu leasingów długo i krótkoterminowych o, około 27%, co wynikało z potrzeby doposażenia przedsiębiorstwa w maszyny niezbędne do realizacji zwiększonych potrzeb produkcyjnych. Przy taki wysokim udziale kapitału własnego można mówić o niezależności finansowej firmy i znikomym koszcie obsługi

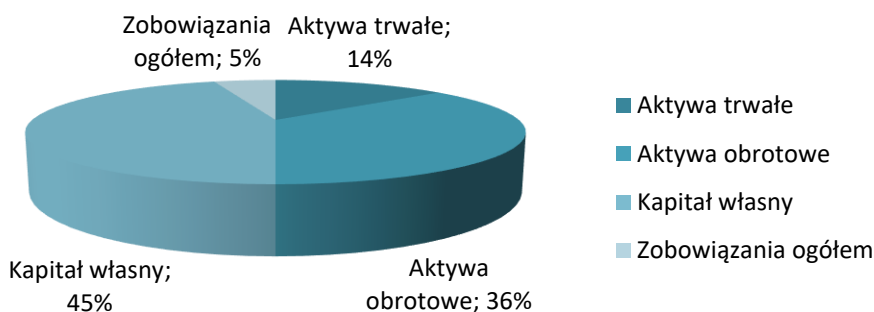
długów związanych z korzystaniem z nielicznych źródeł finansowania kapitałem obcym.

Rys. 3. Struktura bilansu spółki Mercator Medical S.A. 2020 rok

Źródło: opracowanie własne na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego spółki Mercator Medical S.A. za 2020 rok.

W 2021 roku udział aktywów obrotowych w strukturze bilansu uległ niewielkiemu obniżeniu względem poziomu z poprzedzającego roku. Udział ten w dalszym ciągu kształtował się na wysokim poziomie i wyniósł 36%, (rys. 4). Widoczny jest dalszy trend wzrostowy udziału kapitału własnego, który wyniósł 45% sumy bilansowej. Zobowiązania zmniejszyły się do 5% udziału.

Rys. 4. Struktura bilansu spółki Mercator Medical S.A. 2021 rok

Źródło: opracowanie własne na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego spółki Mercator Medical S.A. za 2021 rok.

Warto zwrócić uwagę również na wartości jakie przyjmowały majątek trwały i obrotowy na przestrzeni badanego okresu. Procentową zmianę badanej wartości

względnej stanu z okresu poprzedzającego ukazują wskaźnik dynamiki [Zimny, 2010, s. 87]. W 2020 roku nastąpił wzrost wartości majątku o 233% względem stanu z roku poprzedniego (tab. 4). Wartość majątku wzrosła z uwagi na znacznie zwiększoną wartość majątku obrotowego, aż o 473%. Taka zmiana interpretowana jest pozytywnie z uwagi na fakt, iż majątek obrotowy przyczynia się bezpośrednio do generowaniem zysku.

Tab. 4. Wskaźnik dynamiki majątku w spółce Mercator Medical S.A. w latach 2019-2021

	2020 w stosunku do 2019	2021 w stosunku do 2020
Wskaźnik dynamiki majątku obrotowego	$((1\ 095\ 519-191\ 060)/191\ 060)*100\%=$ 473,39%	$((914\ 171-1\ 095\ 519)/1\ 095\ 519)*100\%=$ -16,55%
Wskaźnik dynamiki majątku trwałego	$((193\ 793-195\ 651)/195\ 651)*100\%=$ -0,95%	$((374\ 352-193\ 793)/193\ 793)*100\%=$ 93,17%
Wskaźnik dynamiki majątku ogółem	$((1\ 289\ 312-386\ 711)/386\ 711)*100\%=$ 233,40%	$((1\ 288\ 523-1\ 289\ 312)/1\ 289\ 312)*100\%=$ -0,06%

Źródło: opracowanie własne na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego spółki Mercator Medical S.A. za 2019, 2020, 2021 rok.

Porównując rok 2021 doroku poprzedniego ogólna wartość majątku nieznacznie zmalała. Wpływ na to miało obniżenie wartości majątku obrotowego o niewiele ponad 16%, majątek trwały wzrósł zaś o około 93%. Takie kształtowanie się wskaźnika dynamiki majątku na przestrzeni badanego okresu można identyfikować z wydarzeniami na rynku w czasie pandemii Covid-19. Największy popyt na produkty medycznej ochrony osobistej, których produkcją i dystrybucją zajmuje się Mercator Medical S.A. był w 2020 roku, czyli kulminacyjnym okresie zachorowań. Przełożyło się to na bardzo duży wzrost wartości majątku w tym czasie, szczególnie w obrębie majątku obrotowego. W roku 2021 wartość majątku była bardzo zbliżona do stanu z roku poprzedzającego.

4. Dyskusja wyników

Sposób zarządzania i wykorzystanie zasobów majątkowych organizacji przekłada się między innymi na przewagę kosztową oraz konkurencyjność na tle innych firm z branży. Z uwagi na to, istotną rolę pełni zarządzanie majątkiem przedsiębiorstwa i analiza zmian jakie mają miejsce w jego strukturze [Kruk, 2018, s. 351]. Analiza z wykorzystaniem wskaźników struktury majątku, struktury kapitału, zastosowania kapitału własnego, jak również wskaźnika dynamiki majątku, umożliwia wnioskowanie o sytuacji finansowej i majątkowej przedsiębiorstwa, co stanowi podstawę procesów decyzyjnych zarówno dla zarządzających firmą, jak

również interesariuszy zewnętrznych takich jak kontrahenci czy pożyczkodawcy [Chenicson i in. 2022, s. 184]. Dodatkowo wzrost udziału majątku obrotowego w strukturze majątku przedsiębiorstwa jest interpretowany pozytywnie z uwagi na to, że majątek obrotowy poprzez jego stałe przemiany oraz wymiany bezpośrednio przyczynia się do generowania zysku [Ankudo-Jankowska, 2007, s. 127].

Istotnym zagadnieniem jest relacja wartości aktywów trwałych do aktywów obrotowych świadcząca o zdolnościach produkcyjnych przedsiębiorstwa, jak również jego elastyczności lub unieruchomieniu. Organizacja powinna zachować taki poziom aktywów trwałych, który umożliwi realizację działalności firmy. Nie powinny one jednak stanowić większości względem aktywów obrotowych, ponieważ im więcej majątku trwałego posiada firma, tym wyższy jest poziom jej unieruchomienia, a w razie potrzeby trudniejsze jest przebranzowienie. Pandemia Covid-19 pozytywnie wpłynęła na relacje majątku trwałego względem majątku obrotowego w spółce Mercator Medical S.A. ponieważ w czasie jej trwania zdecydowanie zwiększył się udział majątku obrotowego.

Analizując sytuację majątkową firmy warto zwrócić uwagę na źródła finansowania majątku. Przy zachowaniu co najmniej 50% udziału kapitału własnego w finansowaniu majątku można mówić o posiadaniu niezależności finansowej [Strzelecka, 2011, s. 709]. Istotne jest również zachowanie złotej zasady bilansowej mówiącej o tym, iż w celu utrzymania autonomii przedsiębiorstwa i bezpieczeństwa finansowego majątek trwałych przedsiębiorstwa powinien być finansowany w co najmniej 50% majątkiem własnym [Barburski, 2014, s. 120].

Badana firma Mercator Medical S.A. w czasie pandemii COVID-19, to jest w 2020 i 2021 roku względem 2019 roku (sprzed pandemii), znacznie poprawiła swoją kondycję finansową i majątkową. Szczególnie rok 2020 był w badanej firmie przełomowy z uwagi na zwiększenie wartości majątku aż o 233% względem roku poprzedzającego. Warto też podkreślić, iż pozytywna zmiana nastąpiła w źródłach finansowania majątku z uwagi na znaczącą przewagę finansowania majątku kapitałem własnym.

W czasie międzynarodowego kryzysu związanego z pandemią pogorszyła się kondycja ekonomiczna wielu przedsiębiorstw w Polsce. Według badań przeprowadzonych w 2022 roku wzrósł stopień unieruchomienia majątku obrotowego w przedsiębiorstwach [Kraska, 2022, s. 92], co interpretowane jest, jako zjawisko niepożądane. Miał miejsce również wzrost poziomu zadłużenia zobowiązaniami długoterminowymi aktywów obrotowych do poziomu 44% w 2020 roku [Kraska, 2022, s. 89]. Spółka Mercator Medical S.A. uzyskała jednak dobre wyniki, w czasie pandemii osiągając wysoki poziom elastyczności i bardzo znaczące zmniejsze-

nie finansowania majątku kapitałem obcym, przy prawie całkowitym zlikwidowaniu korzystania z kredytów i pożyczek.

Podsumowanie

Analiza sytuacji majątkowej i finansowej organizacji jest istotnym elementem zarządzania firmą. Świadomość zależności występujących pomiędzy aktywami a pasywami umożliwia ocenę ogólnej sytuacji majątkowej firmy. Wiedza kadry zarządzającej o sytuacji majątkowej przedsiębiorstwa, jak również źródeł finansowania majątku w firmie odgrywa istotną rolę w podejmowaniu decyzji odnoszących się do działalności organizacji. Jest to również jeden ze sposobów monitorowania ewentualnych zagrożeń bądź słabych stron przedsiębiorstwa.

Pandemia COVID-19 to zjawisko niespodziewane oraz intensywnie oddziałujące na otoczenie, w tym również na funkcjonowanie przedsiębiorstw. Odnośnie analizowanej spółki Mercator Medical S.A. pandemię można uznać za czynnik, który wpłynął na poprawę sytuacji majątkowej przedsiębiorstwa i zmian zachodzących w składnikach aktywów i pasywów.

W wyniku przeprowadzonych badań zidentyfikowano, że przed rozpoczęciem pandemii, to jest w 2019 roku, kondycja majątkowa firmy nie była tak korzystna jak w czasie trwania kryzysu Covid-19. W okresie przed pandemią majątek firmy w znacznym stopniu finansowany był kapitałem obcym, zaś w roku 2020 i 2021 to kapitał własny miał przewagę. W czasie trwania pandemii osiągnięta została złota zasada bilansowa, co nie było spełnione w okresie wcześniejszym. Można, więc mówić o osiągnięciu przez spółkę Mercator Medical S.A. niezależności i bezpieczeństwa finansowego. Pozytywnym zjawiskiem było również zwiększenie udziału majątku obrotowego, który bezpośrednio przyczyniasię do osiąganych zysków i elastyczności przedsiębiorstwa. Można stwierdzić, iż badana firma wykorzystwała sprzyjające okoliczności i zaistniałą szansę rynkową, znacznie poprawiając swoją sytuację majątkową.

ORCID iD

Zofia Kołozsko-Chomentowska: <https://orcid.org/0000-0002-3937-9594>

Literatura

1. Ankudo-Jankowska A. (2007), *Teoretyczne aspekty oceny sytuacji majątkowej jednostki gospodarczej na podstawie wstępnej analizy bilansu*, Zarządzanie Ochroną Przyrody w Lasach, s. 127-133.
2. Barburski J. (2014), *Kapitały własne jako podstawa bezpieczeństwa działalności gospodarczej na przykładzie przedsiębiorstw WIG 20*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 67, s. 117-136.
3. Błoński K., Putek-Szeląg E. (2018), *Wykorzystanie metody Propensity Score Matching w badaniach typu desk research*, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 525, s. 167-175.
4. Chenicson J., Manser V., Miller J. (2022), *An Analysis Financial Crisis Conditions Review*, International Journal of Research Publication and Reviews vol 3, no 1, pp. 184-187.
5. Gad J. (2015), *Analiza i ocena sytuacji finansowej przedsiębiorstwa [w:] Ekonomia finanse prawo gospodarcze. Podręcznik dla sędziów i prokuratorów*, Uniwersytet Łódzki, Wydział Zarządzania, Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury, Łódź - Lublin.
6. Hodun M., Żurakowska-Sawa J. (2011), *Struktura majątku i kapitału w ocenie sytuacji finansowej przedsiębiorstw przemysłowych*, Zeszyty Naukowe SGGW w Warszawie. Ekonomika i Organizacja Gospodarki Żywnościowej, nr 88 s. 83-95.
7. Jajuga K., Jajuga T. (2006), *Inwestycje. Instrumenty finansowe, aktywa niefinansowe, ryzyko finansowe, inżynieria finansowa*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
8. Johnson G., Whittington R., Scholes K., Angwin D., RegnérP. (2017), *Exploring Strategy. Text and cases*. Eleventh edition, Pearson, Harlow.
9. Kraska E. (2022), *Wpływ pandemii COVID-19 na kondycję finansową przedsiębiorstw w Polsce*, Przegląd Prawno-Ekonomiczny nr 2 (2022), s. 79-95.
10. Kruk S. (2018), *Zarządzanie majątkiem w procesie kreowania wartości przedsiębiorstwa*, Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia nr 1/2018, 345-352.
11. Kuciński A. (2018), *Analiza finansowa, jako narzędzie oceny kondycji finansowej przedsiębiorstwa*, Studia i Prace Wydziału Ekonomicznego, nr 16, s. 129-142.
12. Mądra M. (2013), *Znaczenie finansowania kapitałem własnym w towarowych gospodarstwach rolniczych*, Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu, nr 4, s. 267-272.
13. Paździor A. (2011), *Przedsiębiorczość. Jak pozyskać kapitał*, Politechnika Lubelska, Lublin.
14. Polaczek, R. (2006), *Kreowanie wartości przedsiębiorstwa poprzez zarządzanie majątkiem*, w: Borowiecki R., Jaki A. (red.), *Procesy restrukturyzacji a konkurencyjność w warunkach globalizacji*, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków (s. 235-240).

15. Strzelecka A. (2011), *Zmiany w strukturze majątkowo-kapitałowej przedsiębiorstw rolniczych w Polsce w latach 2004-2009*, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 166, s. 702-715.
16. Tkocz-Wolny K. (2016), *Sprawozdanie finansowe przedsiębiorstwa, jako forma prezentacji informacji ekonomicznej*, Studia Ekonomiczne Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach nr 287, s. 111-122.
17. Warren C.S., Reeve J.M., Fess V. (2002), *Corporate Financial Accounting*, Ed. 7, Thomson Learning, London.
18. Wędzki D. (2009), *Analiza wskaźnikowa sprawozdania finansowego*, Oficyna a WoltersKluwer Business, Kraków.
19. Wołowicz T. (2021), *Analiza ekonomiczna*, Podręcznik. Studia przypadków, tom 13, Lublin.
20. Zimny A. (2010), *Statystyka Opisowa*, Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie, Konin,

Assessment of the asset situation of Mercator Medical S.A. before and during the COVID-19 pandemic

Abstract

The aim of the work was to assess the asset situation of the Mercator Medical S.A. The assessment was made on the basis of the structure of the company's assets and capital. The analysis covered the period since 2019 to 2021. Analysis was made of a company producing medical protective equipment for example medical masks and disposable gloves. Based on the results of the research it was proved that the asset situation of the Mercator Medical S.A. improved during the pandemic.

Key words

current assets, fixed asset, financial indicators, balance sheet